

Valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 39 hallituksen esityksen johdosta laeiksi elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 28 §:n sekä kirjanpitolain 16 §:n muuttamisesta

Eduskunta on 19 päivänä syyskuuta 1986 lähettänyt valtiovarainvaliokunnan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen n:o 88 laeiksi elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 28 §:n sekä kirjanpitolain 16 §:n muuttamisesta.

Turvavarastoja voidaan 1 päivänä tammikuuta 1983 voimaan tulleen turvavarastolain mukaan perustaa ja ylläpitää väestön toimeentulon turvaamiseksi ja tuotantotoiminnan ylläpitämiseksi välttämättömien raaka-aineiden, tarvikkeiden ja tuotteiden varastoinniseksi ulkomaankaupan häiriöiden varalta. Turvavarastolla tarkoitetaan sellaista tavaravarastoa, jota varastoiva yritys eli turvavarastoija sopimuksen perusteella ylläpitää liiketoiminnassaan tarvittavan varaston lisäksi. Kauppa- ja teollisuusministeriö tekee turvavarastoinnista määräaikaisen sopimuksen varaston perustavan turvavarastoijan kanssa. Valtiovalta antaa yrityksille rahoituksellista tukea osallistumalla turvavarastoitavien hyödykkeiden hankkimiseksi otettujen lainojen korkokustannuksiin. Kuluvana vuonna valtio antaa turvavarastoijalle kolmen prosentin suuruisen korkosubventtion.

Nykyisen järjestelmän pohjalta ei ole päästy maan huoltovarmuuden eikä asetettujen varastointitavoitteiden kannalta tyydyttävään tulokseen. Jotta yritykset varastoisivat eivätkä, kuten nykyisin, pyrkisi pienentämään varastojaan, tulisi turvavarastoinnista johtuvia kustannuksia voida jo varastointiaikana pienentää. Eräs keino turvavaraston ylläpidosta johtuvien kustannusten kompensoimiseen olisi sallia yritysten kirjata tuloverotuksessa vähennyskelpoiseksi kuluksi nykyistä suurempi osuus varaston hankintahinnasta. Nykyisin yritykset voivat kirjata varaston hankintamenosta verovuoden kuluksi enintään 40 prosenttia, tai mikäli ne ovat tehneet toimintavarauksen, enintään 35 prosenttia. Hallitus ehdottaa, että turvavarastoista saataisiin verotuksessa tehdä oma muusta vaihto-omaisuudesta erillinen ja toimintavarauksesta riippumaton aliarvostus, minkä enimmäismääräksi ehdotetaan 75 prosent-

tia verovelvollisen erikseen selvittämästä turvavarastoon kuuluvien raaka-aineiden ja tarvikkeiden hankintamenosta. Tämä ehdotetaan toteutettavaksi lisäämällä elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 28 §:ään uusi turvavarastojen hankintamenon vähentämistä koskeva säännös sekä muuttamalla vastaavasti kirjanpitolain 16 §:ää, jotta vähentäminen elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 54 §:n säännökset huomioon ottaen olisi mahdollista.

Tuontipolttoaineiden velvoitevarastointilain nojalla ovat kivihiiltä lämpö- ja sähköenergian tuottamiseen käyttävät laitokset sekä kivihiilen, raakaöljyn ja keskeisimpien öljytuotteiden maahantuojat velvollisia ylläpitämään mainittujen tuontipolttoaineiden varastoja tietyn vähimmäismäärän eli velvoitevaraston suuruisina. Lääkkeiden velvoitevarastolain mukaan on apteekkitavaraiteilla, lääkkeiden maahantuojilla ja sairaanhoitolaitoksilla samanlainen varastointivelvollisuus tiettyjen lääkeaineiden ja -valmisteiden kohdalla.

Myös velvoitevaraston hankintamenosta voidaan lukea kuluksi enintään 40 prosenttia, tai mikäli velvoitevarastointivelvollinen yritys on verotuksessa tehnyt maksamiensa palkkojen perusteella toimintavarauksen, enintään 35 prosenttia. Edellä turvavarastojen osalta mainituista syistä ja koska velvoitevarastoa ei muutoinkaan voida verotuksellisesti rinnastaa muuhun varastoon, vaan pikemminkin investointiin tuloa tuottamattomaan omaisuuteen, hallitus ehdottaa, että aliarvostuksen enimmäismäärä myös velvoitevaraston hankintamenosta olisi 75 prosenttia yrityksen mahdollisesti tekemän toimintavarauksen vaikuttamatta asiaan. Tästäkin ehdotetaan säädettäväksi elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 28 §:ään lisättävässä uudessa 3 momentissa, mikä myöskin edellyttää kirjanpitolain 16 §:n muutosta.

Korotettua varastovarausta sovellettaisiin ensimmäisen kerran vuodelta 1986 toimitettavassa

verotuksessa. Siitä pääsisivät osallisiksi nekin yritykset, joilla jo nykyisin on turvavarastosopimus tai velvoitevarasto.

Valiokunta on käsitellyt asian ja todennut hallituksen esitykseen sisältyvät lakiehdotukset tarkoituksenmukaisiksi. Hallituksen esityksen perusteluihin yhtyen valiokunta on päättänyt aset-

tua puoltamaan hallituksen esitykseen sisältyvien lakiehdotusten hyväksymistä.

Valiokunta kunnioittaen ehdottaa,

että Eduskunta päättäisi hyväksyä hallituksen esitykseen sisältyvät lakiehdotukset muuttamattomina.

Helsingissä 30 päivänä syyskuuta 1986

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Salolainen, varapuheenjohtaja Muurman, jäsenet Alppi, Joutsenlahti, Linna, Pohjala, Poutanen, Rosnell,

Rönholm, Surakka, Tenhiälä ja Vainio sekä varajäsenet Kuusio, Lahti-Nuuttila, Manninen, Pekkarinen, Sasi, Savolainen, Vepsäläinen ja Westerlund.

Vastalause

Hallituksen esitys merkitsee yhtiöille uutta veronalennusta. Varastojen aliarvostusta ehdotetaan korotettavaksi nykyisestä 40 prosentista 75 prosenttiin, kun on kysymys turvavarastoista ja velvoitevarastoista.

Mielestäni ei ole tarkoituksenmukaista lisätä yhtiöiden verohelpotuksia.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että hallituksen esitykseen sisältyvät lakiehdotukset hylätään.

Helsingissä 30 päivänä syyskuuta 1986

Irma Rosnell